

РЕШЕНИЕ

№ 22150

гр. София, 27.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав, в
публично заседание на 28.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **3060** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба от „Банка ДСК“ АД с ЕИК[ЕИК], представлявано от изпълнителните директори Д. Д. М. и Д. Н. Н.-И. срещу заповед № 6608/17.12.2024г. на председателя на Комисията за защита на потребителите (КЗП). С нея на жалбоподателя е забранено да използва заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68е, ал.2, предл. трето от Закона за защита на потребителите (ЗЗП), а именно – да не предоставя своевременно Стандартния европейски формуляр (СЕФ) на потребителите, изисквайки преди получаването му да бъдат подписвани документи, които не са предпоставка за неговото предоставяне.

С жалбата се твърди, че заповедта е незаконосъобразна като издадена при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалноправните разпоредби. Жалбоподателят излага доводи, че не е уведомен за започване на административното производство и по този начин не му е осигурена възможност да представи становище и доказателства в своя защита. Твърди, че процесът по предоставяне на потребителски кредит от банката е структуриран съгласно действащото законодателство и преминава през последователни етапи. В тази връзка по отношение на фиктивното искане на кредит от страна на проверяващите и непредоставянето на проекто-договор не можело да се приеме, че е налице заблуждаваща търговска практика, тъй като това бил единичен изолиран случай. Стандартният европейски формуляр не бил годен да изпълни основната си роля, а именно да послужи за сравнение между условията, предоставяни от различните кредитори, преди банката да е получила и оценила минималния обем информация за съответния клиент. Според оспорвания, възприетият от банката

процес по кредитиране отговарял на разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити, както и на Закона за потребителския кредит. Поведението на банката било добросъвестно и професионално, като на потребителя се предоставяла цялата необходима информация за договора за кредит преди той да бъде обвързан с него, а констатацията на КЗП за наличие на заблуждаваща търговска практика била неправилна. Иска се отмяна на заповедта. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът – председателят на Комисията за защита на потребителите в представена по делото писмена защита и в открито съдебно заседание чрез упълномощения процесуален представител юрк. П., оспорва жалбата като неоснователна. Моли за отхвърлянето ѝ. Посочва, че с нарочни писма от 11.11.2024 г. и от 15.11.2024 г. от „Банка ДСК“ АД са изисквани документи и такива са представени заедно със становище по тях. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав, намира жалбата като подадена от надлежна страна, при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на обжалване административен акт и в законоустановения преклузивен 14-дневен срок за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

От данните по делото се установява следното:

На 03.12.2024 г. длъжностни лица на КЗП – РД Р. са извършили проверка в офис на „Банка ДСК“ АД в [населено място], [улица] относно спазване изискванията на Закона за потребителския кредит (ЗПК) и Закона за защита на потребителите (ЗЗП). Преди да се представят проверяващите поискали да получат информация за условията, които се предлагат при отпускане на потребителски кредити и по конкретно условията за получаване на потребителски кредит в размер на 1500 лева и срок на погасяване 6 месеца. В хора на разговора е уточнено, че във връзка с договора за кредит няма да се сключва застраховка и работната заплата няма да се превежда по разплащателната сметка на банката, при което длъжностното лице на кредитора е предоставило обща информация в табличен вид с параметри на кредита по зададените от инспектора критерии. Впоследствие на длъжностните лица от КЗП са предоставени „карти“, чрез които в табличен вид са изброени услугите и характеристиките на план „Без ограничение“ и план „П.“ по разплащателна сметка, откриването на която било необходимо условие за отпускането на потребителски кредити.

След това длъжностното лице от КЗП е поискало да получи проекто-договор във връзка с предоставената информация по кредита „Стандартен КТП“. Служителят на банката обаче заявил, че за да получи договор е необходимо клиентът да подпише предварително документи, поради което е предоставил за подпис: 1. Искане за кредит; 2. Приложение № 2 (към чл.2, ал.2 от протокола за достъп до РН – НБД „Население“ № АУ04-268/22.11.16) декларация-съгласие; 3. Декларация за предоставяне на преддоговорна информация по чл.5, ал.2 от ЗПК (без тази информация да е дадена); 4. Декларация към искане за кредит с регистрационна форма № 233D-AFCB; 5. Погасителен план; 6. Общи условия за предоставяне на кредити за текущо потребление. Едва след подписване на посочените документи от длъжностното лице са предоставени за подпис: 1. Стандартен европейски формуляр; 2. Договор за кредит за текущо потребление; 3. Рамков договор за предоставяне на платежни инструменти; 4. Декларация за информираност за получаване на Общи условия на Банка ДСК за предоставяне на платежни услуги на физически лица; 5. Допълнително споразумение за откриване и обслужване на стандартна разплащателна сметка; 6. Справка за IBAN.

След предоставяне на тези документи длъжностните лица са се представили и са съставили констативен протокол № К-2740794. С него са изискани документи във връзка с проверката.

Резултатите от проверката са обсъдени от КЗП, която с решение по протокол № 46 от редовно заседание, проведено на 17.12.2024г. е приела, че „Банка ДСК“ АД използва заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68е, ал.2, предл. трето от ЗЗП.

Последвало е издаването на обжалваната в настоящото производство заповед № 6608/17.12.2024 г. на председателя на КЗП, с която на „Банка ДСК“ АД е забранено да използва заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68е, ал.2, предл. трето от ЗЗП, а именно да не предоставя своевременно Стандартен европейски формуляр на потребителите, изисквайки преди получаването му да бъдат подписвани документи, които не са предпоставка за неговото предоставяне. В мотивите на заповедта е посочено, че действително кредиторът предоставя Обща информация в табличен вид с основните параметри на кредита, която обаче информация не покрива изискваната от ЗПК предварителна информация чрез СЕФ. Посочено е също, че предоставянето на СЕФ не е обвързано с подписването на никакви документи, съответно недобросъвестно и непрофесионално се явява поведението на кредитора да предоставя за подпис декларация, с която потребителят декларира, че му е предоставена необходимата предоговорна информация по чл.5, ал.2 от ЗПК. Административният орган е обосновал извод, че по този начин потребителят е възпрепятстван да направи своя избор за сключване на договор за кредит, тъй като не може да сравни предложението на кредитора с предложения на други кредитори.

Заповедта е връчена на представител на жалбоподателя на 20.12.2024 г.

При тези данни и след като извърши длъжната на основание чл.168, ал.1 от АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт на всички основания по чл.146 от АПК, съдът приема от правна страна следното:

Оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган в съответствие с предоставените му правомощия по чл.68л, ал.1 от ЗЗП, както и в предписаната от закона форма. Изчерпателно са посочени както правните, така и фактическите основания за издаването ѝ в съответствие с изискването на чл.59, ал.2 от АПК.

При издаването на обжалвания акт не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Административното производство е образувано в съответствие с чл.68л, ал.4 от ЗЗП, като за изясняване на фактите длъжностни лица на Комисията са извършили проверка и за резултатите от нея са съставили констативен протокол. Противно на възраженията в жалбата, видно от писмо с изх. № Ц-03-11465/11.11.2024 г. от банката са изискани допълнителни документи. Такива са били представени от жалбоподателя и е изразено становище. Това означава, че оспорваният е уведомен за започване на административното производство.

Заповедта е издадена и при правилно приложение на материалния закон.

Съгласно чл.68в от ЗЗП, се забраняват нелоялните търговски практики, а според чл.68е, ал.1 от същия закон търговската практика е заблуждаваща и когато от целия ѝ фактически контекст и като се вземат предвид всички нейни характеристики и обстоятелства, както и ограниченията на използваното средство за комуникация, следва, че тя не предоставя съществена информация, необходима на средния потребител в зависимост от ситуацията за вземането на търговско решение, след като се е запознал с тях, което води или може да доведе до вземането на търговско решение, което средният потребител не би взел без използването на тази търговска практика. Според ал.2 на същия законов текст, заблуждаваща е и всяка търговска практика, при която чрез премълчаване, имайки предвид елементите по ал.1, търговецът прикрива съществена информация по смисъла на ал.1 или я предоставя по неясен, неразбираем или двусмислен начин, или не я предоставя своевременно, или при която търговецът не посочва своята истинска търговска цел,

ако тя не се разбира от контекста и има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение от средния потребител, което той не би взел без използването на търговската практика.

Фактическият състав на нарушението включва кумулативно наличието на три елемента: 1. да е налице търговска практика, свързана с предлагането на стоки и услуги; 2. тази търговска практика да включва несвоевременно предоставяне на съществена информация; 3. тази търговска практика да има за резултат или да е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което потребителят не би взел без използването на търговската практика.

В случая безспорно е налице първият елемент. Съгласно т.23 на § 13 от ДР на ЗЗП, „търговска практика“ е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите. В случая с оглед на цитираното определение и предвид това, че се касае до поведение на банката, целящо насърчаването на сключването на договор за потребителски кредит, безспорно е налице първият елемент. Според чл.5, ал.1 от ЗПК, преди потребителят да е обвързан от предложение или от договор за предоставяне на потребителски кредит, кредиторът или кредитният посредник предоставя своевременно на потребителя съобразно изразените от него предпочитания и въз основа на предлаганите от кредитора условия на договора необходимата информация за сравняване на различните предложения и за вземане на информирано решение за сключване на договор за потребителски кредит. Разпоредбата на ал.2 на същия текст уточнява, че тази информацията се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити съгласно приложение № 2.

От събраните по делото доказателства безспорно се доказва, че СЕФ се предоставя за подпис заедно с договора за кредит, като преди това потребителят преминава през процедура по подписване на документи, които са свързани с договора за кредит и обвързващите го общи условия на кредитора, от което се обосновава извод, че и вторият елемент от фактическия състав на нарушението е налице, а именно несвоевременно представяне на стандартен европейски формуляр на потребителите, изисквайки преди получаването му същите да подписват документи, които не са предпоставка за получаването на формуляра.

Съдът намира, че тази търговска практика има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което потребителят не би взел без използването ѝ, тъй като лишава същия от възможността да направи своя избор за сключване на договор за кредит, сравнявайки предложението на кредитора с предложенията на други кредитори. В този смисъл е налице и третият елемент от фактическия състав на нарушението.

При така установеното може да се направи обоснован извод, че „Банка ДСК“ АД използва заблуждаваща нелоялна търговска практика и обжалваната заповед се явява законосъобразен административен акт, подадената срещу който жалба като неоснователна следва да бъде отхвърлена. С наложената мярка се постига заложената цел да бъде прекратена констатираната нелоялна търговска практика, както и да бъде осуетено бъдещото ѝ ползване.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.3 от АПК в полза на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Банка ДСК“ АД срещу заповед № 6608/17.12.2024г. на председателя на Комисията за защита на потребителите.

ОСЪЖДА „Банка ДСК“ АД да заплати на Комисията за защита на потребителите сумата от 100 (сто) лева за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: